

Erosoa

ULA IRURETAGOIENA

Eroso gaude ingurunea gure egoera fisiko/emozionalera egokitzen denean. Besteak ni kontuan hartu nauean, izan gizaki bat, objektu bat, espazio bat. Erosotasunaren klabea produktu eta espazio diseinuan beharrian handi gisa sartu da, erosotzat jotzen dena erosogarria delako portzentaje altu batean. Erosotasunaren beharra askotan kalitatearen gailentzen badu ere, balantzean irabazten ateratzen da. Eroso, aktibitate bat burutzeko esfortzu gutxi/gutxiago edo lana aurrezte/laguntzea, denbora? energia? irabazteko. Kapitalak badaki zenbat gusztatzen zaigun egunerokoa eroso egitea eta horretarako diseinuak pentsatutako eta industrializazioak ekoiztutako gailu eta materialak izango ditugu bidelagun.

Erosoa, batzuetan, erraza eta azkarra izatea esan nahi du. Janariaren diseinuan adibidez. Kaneloiak erosoak dira bandeja batean datozenean eta gure zerregina paketea ireki eta berotzen jarri behar izatea denean. Edo entsalada bat egiteko poltsa ireki eta uhaza garbi eta zurituta datorrenean eta hainbat uhaza motarekin nahasturik datorrenean. *Krist* batean afaria prest.

Erosotasunaren apologiak espazioaren mantentze eta garbiketa lanak murriztea eskatzen du. Zoruaren akaberan adibidez, gustu zabalduena da egurrezko zorua, eta aukera hedatuena egurraren ordezkotako egur imitazioa. Partida galdua du egurrak: material noblea izatean (horregatik gustatzen zaigu, ala?) zaindu egin behar da eta denborak eragiten dio. Lana ematen du. Egurraren itxura duen plastikozko zorua berriz, lehen egunean bezala mantenduko da, *flist* batean garbitzen da, ez du arazorik ematen, erraza da kolokatzen, aukera asko daude, stock-a luzea da, merkea da.

Bidean zer galdu den eta zein ondorio duen gure erosotasun gurak, erosotasunagatik, ez dugu aintzat hartzen. Baina mundu oso bat erosten gaude jangarria den pakete eta egurraren ilusiozko zoruaren hautuetan. Epe labur eta luzeko erosotasunak bat eginda, suzedaneoen aro bat irudikatzen, garapenaren ize-nean, sofaren alde akaso. ●

Aroztegia: sorgin ehizari stop

ESTITXU EIZAGIRRE KEREJETA

Legez kanpo ekin zion Palacio de Arozteguia promotoraren enkarguz Tex enpresak 2021ean Lekarozko lurretan ehunka haritz ebakitzeari. Herri-tarrek aurre egin zieten beraien gorputza makinaren aurrean jarrita eta defendatzen ari ziren lur haietan egunak eta gauak emanda, eta obra gelditzea lortu zuten. Epaitegiek arrazoi eman zieten gerora herritar hauei, legeak arautzen duen prozedura bete gabe esleitu zion promotorak obra enpresa horri. Nafarroako Gobernuak ez zuen ezer egin tartean lur komunalak hartzen dituen proiektu horretan irregulartasunez betetako obra hori gelditzeko, eta aldiz, Polizia Forala eta Guardia Zibila etengabe aritu ziren herritarrei isunak jartzen.

Obra ilegalki abiatu zuenak ez du ekintza horiengatik inolako zigorririk jaso, dakigula behintzat. Aldiz, epaitegiek arrazoi eman dieten herritarrei orain garesti ordainarazi nahi diete, haien zigorra guztion eskarmenturako izan dadin: 20 urteko kartzela zigorra eta 56.000 euro eskatu dituzte zazpi herritarrentzat, guztira. Ehunka herritarrek gorputza eta bailara oso batek babesa jarri bazuen kanpaldi hartan, nola hautatu dituzte zazpi lagun auzitegira eramateko? Auzipe-tuek azaldu dutenez, sentsibilitate politiko jakin bateko jendea eta lehendik aktiboki aritu izan dena sartu dute zerrenda beltz horretan, sorgin ehizaren bertsio gaurkotu honetan. Herri mugimenduak antolatzeko dituen modu asanblearioak eta burujabeak ez onartzeko modua da, erreala ez den hierarkizazio bat egitea. Horregatik diote, epaitegira eraman dituen promotoraren estrategia ez dela eraginkorra, Aroztegia proiektuaren aurkako erresistentziak aurrera jarraituko duela, zazpi herritarrak kartzelaratu edo ez: bailara oso baten borondatea duela aurka Lekarozen promotorak egin nahi duen negozio espekulatioak.

Zazpi auzipetuek absoluzioa eskatuko dute epaitegietan. "Talde kriminal antolatu bat izatea eta derrigortze eta bortxa delitu larriak egin izana" da Espainiako fiskaltzak eta promotorak egotzi nahi diena. Kriminalizazio hau desmuntatuko dute herritarrek otsailaren 1ean Iruñean egingo duten manifestazioan. Aurrekari larria da Aroztegia, herritarrak beren eskubideen, luraren edo komunitatearen alde antolatzea eta mobilizatzea "talde kriminal" bateko kide izatearen sinonimo bihurtu dezakeena. Hain justu, luxuzko hotela, golf zelaia eta 200dik gora etxebizitza eraiki nahi dituen Aroztegia proiektuari hainbat alorretatik egin diote oposizioa 20 urtetan: luraren defentsa, ekologismoa, euskararen aldeko borroka, feminismoa, etxebizitzaren espekulazioari aurre egiteko mugimendua... Zer nahia-go lukete aberatsek, haien diru goseari mobilizazio baketsuen bidez aurre egiten dieten herritarrak "talde kriminal antolatu" izendatzea baino? Aroztegia kasuan ikusi da, jauntxoek lortzen dutela legearen gainetik eta tokiko erakundearen gainetik pasatzea; herritar antolatutako denen ondarearekin espekulatzeko eta diru publikoa patrikaratzeko duten oztupo handiena. ●